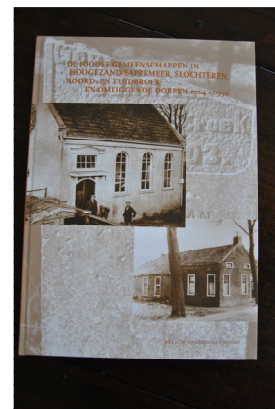




Ter gelegenheid van ons 25-jarig jubileum doet uw bestuur u, in samenwerking met de Mr. J.H. De Vey Mestdagh Stichting, een bijzonder aanbod. Wij kunnen u, tegen een zeer sterk gereduceerde prijs aanbieden het 467 pagina's tellende standaardboekwerk, van de auteurs E.P. Boon en J.J.M. Lettinck :

**“DE JOODSE GEMEENSCHAPPEN IN HOOGEZAND – SAPPEMEER,  
SLOCHTEREN, NOORD- EN ZUIDBROEK EN OMLIGGENDE DORPEN  
1724 – 1950”**

In dit rijk geïllustreerde boek wordt uiteengezet hoe in de achttiende eeuw de eerste Joden zich in het gebied van Hoogezand, Sappemeer, Slochteren en Noord- en Zuidbroek vestigden. Hoe ze een Israëlitische gemeente Hoogezand vormden, hoe er in de tweede helft van de negentiende eeuw een aparte gemeente Zuidbroek ontstond, hoe deze Joodse gemeenschappen zich in de negentiende en twintigste eeuw ontwikkelden en hoe door de Jodenvervolging tijdens de Tweede Wereldoorlog een einde kwam aan de Joodse gemeenschappen binnen de grenzen van de straks nieuwe gemeente Midden Groningen.



**Wij kunnen u dit prachtige boek aanbieden voor de zeer speciale prijs van € 12,50.**

(indien per post toegestuurd berekenen wij € 7,50 porto- en verpakingskosten)

**Bestellen kan via email : [histverhosap@gmail.com](mailto:histverhosap@gmail.com) of telefonisch via : 0598-382304.**

**Uw betaling maakt u over op bankrekening : NL42 INGB 0007 4533 26**

**De voorraad van deze speciale aanbieding is beperkt.**

**Verzekeer u dus tijdig van een reservering!**



Op de foto (links) van rond 1955, nu hoek Hoofdstraat-Rembrandtlaan, zien we de synagoge van de joodse gemeenschap in Hoogezand-Sappemeer. Tegenwoordig een advocatenkantoor en daarachter de gereformeerde kerk vrijgemaakt. Verder oostwaarts zag je hier vroeger de villa van de dames Wildervanck, het dubbele winkelpand met drogisterij "De Gaper" en sporthuis Nijboer, vervolgens het

Spakmanslaantje, het dubbele winkelpand van juwelier Holle en kleermaker Holtman en tenslotte het kantoor van de busonderneming GADO. Aan de overkant van het Winschoterdiep lag vroeger de scheepswerf van Coops. Aan het begin van de achttiende eeuw vestigden de eerste joden zich in Hoogezand. In 1810 werd een synagoge ingericht in een huis aan de Kalkwijk. In 1854 werd de afgebeelde synagoge in gebruik genomen, dat naast de synagoge ook een school, een vergaderzaal en een onderwijzerswoning huisvestte. Vanaf 1836 had men de beschikking over een eigen begraafplaats aan de Knijpslaan in Kolham (gemeente Slochteren, westelijk van de Meubelhallen). De meeste joden waren werkzaam in de veehandel, straathandel, vleeshouwerij en andere takken van handel. Verreweg het grootste deel van de joden, die voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog in Hoogezand-Sappemeer woonden, is gedeporteerd en vermoord. Een klein aantal (15 van de ruim 200) wist onder te duiken of op een andere manier de oorlog te overleven. Zoals bijv. Simon de Beer uit de Zuiderlaan in Hoogezand, aardappelhandelaar, die in Kamp Westerbork te Hooghalen het toezicht kreeg over de aardappelbunker. Deze opslagplaats is nu nog te zien naast met monument met de gebogen spoorrails. De synagoge werd, nadat alle joden waren weggevoerd, deels leeggeroofd, deels beschadigd.

